

06.05.2021

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Viite: HE 46/2021 vp

Hallituksen esitys laiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 - 2028

Etelä-Karjalan liitto kiittää eduskunnan talousvaliokuntaa saamastaan asiantuntijalausuntopyynnöstä ja antaa seuraavan lausunnon:

Lakiesitysten tavoitteena on yritystoiminnan kehittämiseksi tarkoitettun avustusjärjestelmän selkeyttäminen, tehostaminen ja vaikuttavuuden parantaminen. Avustuksia, yrityksen kehittämisavustus ja toimintaympäristön kehittämisavustus, myönnettäisiin erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kasvuun ja kehittämiseen.

Kuten tiedetään, suurin osa yrityksistä on pieniä yrityksiä, joille oikein tarjottuna tuki kehittää toimintaa olisi tulevaisuuden kannalta merkittävää. EU:n asetusesitysten mukaan avustuksilla tulee tukea erityisesti pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä sekä muun muassa tutkimus- ja innovointivalmiuksia. Tutkitustikin nähdään, että pienemmille yrityksille näiden avustusten haku on kuitenkin hankalaa ja suuri osa hakijoista on kokeneita teollisia toimijoita, jotka kehitystoimia tekisivät ilman avustuksiakin. Pohdittavaa onkin jatkossa, miten saadaan uusia yrityksiä hakemaan avustuksia.

Tilastoista selviää, että jako maantieteellisesti eri tukialueisiin antaa erilaisia tuloksia. Voi olettaa, että matalampien tukien alueilla karsinnan ollessa ankaraa ei rahoitetut hankkeet voineet olla huonolaatuisia. Ehdotettu laki ei sisällä säännöksiä avustuksiin käytettävien varojen kohdentamisesta alueille. On olennaista yritysten tasavertaisen kohtelun kannalta, että tukien myöntämisen kriteerit olisivat yhteismitalliset eri alueilla, riippumatta siitä, mikä yrityksen kotipaikkakunnaksi on merkitty.

Ohjelmakaudella 2007–2013 pääosa Etelä-Karjalasta oli korkeamman tukitason aluetta perustuen Venäjän raja-alueeseen, saaristoisuuteen ja äkilliseen rakennemuutokseen. Ohjelmakaudelle 2014 siirryttäessä Etelä-Karjala tippui kokonaisuudessaan matalimman tukitason alueeseen, mikä on näkynyt yritysten heikkona investointiaktiivisuutena. Esimerkiksi ruokolahtelainen pienyritys voi saada investoinneilleen tukea enintään 20 prosenttia, kun naapurikunnassa Etelä-Savossa tuki voi olla 35 prosenttia. Etelä-Karjala tulisi nostaa vuodesta 2022 alkaen tukialueeseen II, jolloin näitäkin avustuksia voitaisiin myöntää korkeammilla tukiprosenteilla ja näin rohkaista yrityksiä investoimaan.

Koronapandemian myötä jaetut kehittämisavustukset osoittivat, ettei maantieteellisiä rajoja tarvita yritysten auttamisen koordinoimiseksi. Tulokset kautta maan olivat yhteismitalliset. Pahasti kärsineestä Etelä-Karjalasta tuli ennätysmäärä hakemuksia niin ELY:lle kuin Business Finlandille ja niitä myös myönnettiin suhteellisesti isompia määriä

06.05.2021

kuin naapurimaakunnissa. Tämä oli poikkeuksellista maakunnassa, jossa yritykset ovat pienempiä ja yritysten määrä on suhteellisen vähäinen Suomen keskiarvoon verraten.

On hyvä, että kehittämisavustuksen myöntäminen poikkeuksellisissa oloissa on otettu vastaisuudessa huomioon. On tärkeää myös, että valmistelussa on kiinnitetty huomiota hallintoon. Jos kehittämisavustukset ovat hallinnoltaan kalliita, niin pitäisi tarjota kevyempiä vaihtoehtoja eikä rajata pienimpiä tukia pois. Vaikuttavuutta voidaan parantaa hallintoa pienentämällä. Tämän myös korona-avustukset osoittivat.

Nykytilaan verrattuna yritysten hallinnollisia kustannuksia voidaan vähentää lisäämällä ennakkomaksujen käyttöä. Ehdotetun lain mukaan ennakko voitaisiin maksaa avustuspäätöksen perusteella ilman erillistä maksatushakemusta, joka helpottaisi pienimpien yritysten hakuprosessia paljon.

Lisätietoja: elinvoimajohtaja Jami Holtari, 0400 551435, jami.holtari@ekarjala.fi

ETELÄ-KARJALAN LIITTO

Satu Sikanen
maakuntajohtaja